

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.

Félévre 4 kor.

Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fil.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17 szám,
hová a lap szellemi
részét illető minden
közlemény intézendő.

Kiadóhivatal

Kaposvár Zárda-utca
17 szám
hová az előfizetések
és a lap szétküldésér-
vonatkozó felszólalá-
sok intézendők.

A pártvezérek kihallgatása.

Az elbocsátott alkotmányellenes ügyvezetők azt javasolták királyunknak, hogy Wekerle, Lukács vagy ezekhez hasonló valamelyik politikust szelje ki homo regiusnak, ki a mármár fenyegető válság megoldását a koalíciónál kísérelje meg.

Az elmúlt napokban örömet keltett mindenfelé, hogy a Felsőházi határozott s nem homo regius közvetítésével, hanem személyesen kíván tárgyalni a koalíció vezérével s magához meghívta szombatra Kossuth Ferenczet, Apponyi Albertet, gr. Andrássy Gyulát, gr. Zichy Aladárt, br. Bánffy Dezsőt.

A koalíció vezérbizottsága nyomban a meghívások után gyűlésezett s örült az új fordulatnak azon biztos hitben, hogy végre-valahára Bécsben is belátják a nemzeti akarat teljesítésének elérkezett idejét s kölcsönös megértés után sikerült oly módozatokat találni, melyek a mind jobban tornyosuló veszedelmet szegény hazánkról elhárítják. Hogy a kivezető út megjelölése formai akadályok miatt ne nehezítették meg, a vezérlő bizottság nem korlátozta a meghívottak szabad elhatározását. hanem kijelentette, hogy bizalommal viseltetik a

meghívott pártvezérek iránt s nem tartja szükségesnek, hogy a különben sem ismeretes királyi kérdésekre nézve őket utasításokkal lássa el.

Daczára annak, a meghívottak szükségesnek tartották, hogy saját nézeteiket kicseréljék minden lényeges kérdésre nézve, hogy pártállásuk különfelesége daczára az általuk eddig is követett irányelvek alapján a többségi pártokból alakítandó kormányt elvállalhassák s országunkat a veszedelemből kivezethessék.

Önfeláldozó hazafias gondolkozás ez, melyet fel kell jegyezni e nehéz idők történetének lapjára, mert erre még vissza kell térni.

De megdöbbenéssel jegyezzük fel azon másik eseményt is, hogy a Felsőházi merev álláspontját még mindig nem változtatta meg s a meghívott pártvezérek együttes kihallgatása helyett a következő előterjesztést olvasta fel, mely feltételek alapján hajlandó volna a többségi pártokból kormányt kinevezni.

1. A katonai kérdések, amennyiben a vezényszóra és szolgálati nyelvre vonatkoznak, amelyekre nézve engedmények teljesen ki vannak zárva és kizárva maradnak, a koalíció programjából kivetetnek.

2. A pragmatikai közösség alapja

ugy a hadseregre, mint a külügyi képviselő tekintetében teljesen érintetlen marad.

3. A hatvanhetes alap revíziója, amennyiben ebben gazdasági vagy egyéb az Ausztria és Magyarország közötti viszony érdeklő kérdésekről van szó, nem egyoldalulag a korona és a nemzet által, hanem csakis a monarchia mindkét állama között, mindkét kormány közvetítése mellett és ad hoc kinevezendő parlamenti bizottságok által fog létrehozni és a király által szentesítendő kompromisszum alapján eszközölni.

4. Kötelezettséget vállal az új kormány az iránt, hogy az államszükségletek megszavaztatnak.

5. Kötelezettséget vállal továbbá az iránt is, hogy a katonai szükségletek költségének fedezete, melyeknek egy részét a delegációk már megszavazták, valamint a két éves szolgálton alapuló véderő törvényjavaslat megszavaztatik.

Megdöbbenve s tájékozatlanul áll minden igaz hazafi a rideg hajthatatlanság e kijelentése után s valóban a koalíció vezérbizottságának legmagasabb fokú bölcsessége és higgadsága mentheti meg hazánkat azoknak a lángoknak mindent megsemmisítő erejétől, melyet nem a nemzet gyújtott meg, nem is a nemzet éleszt.

TÁRCZA.

Velence.

Írta: Fazekas Károly.

(Folytatás.)

Négyszögletű terem ez, a menyezetten gyönyörű, gazdagon megaranyozott faragványok, hátsó részén kijárat, két oldalt szekrényszerű kiemelkedések láthatók. Általánosan ismert dolog, hogy a »hármak« tanácsa főben járó ügyekben ítékezett; három szenátor volt a bíró, kiket árcaz fedett s egymást sem ismerték, csupán a doge tudta neveiket. Ha az ítélet halálos volt, akkor az elítéltet a jobb oldalon álló szekrényhez vezették, mely a »sóhajok hidjára« nyílt s innen taszították a tengerbe: Ellenkező esetben a másik oldalon levő szekrény ajtaján át a földalatti börtönökbe vetették. Van a palotának egy nagy terme, mely a doge, a szenátorok es patricziusok közös tanácskozó helye volt. Ennek falait ma köröskörül festmények díszítik, legfelül, közvetlen a menyezet alatt Velence összes dogejának (három család 137) arcképe látható. A fal felső része keretekbe van osztva s minden keretben két doge képe áll. Kivétel csupán a második képez, melyben az egyik doge képe helyén fekete szövet van felfüggesztve.

Ez a doge ugyanis politikai vétséget követett el s a Mark téren lefejezték; holtteste a Fraru szűz Mária templomban van eltemetve. E teremben van a világ legnagyobb festménye, mely az olasz festők legkiválóbbjai egyikének Tintorettnak hatalmas alkotása s amelyen nem kevesebb, mint 800 személy van.

Különös érdekessége a doge palotának a földalatti börtönök, melyeknek borszálmairól, titkairól annyit lehet olvasni. Ide is lemegyünk.

E börtönök még most is abban az állapotban vannak, mint voltak akkor, midőn a zsarnokoskodó dogék es a hatalomra vágyó, minden szabad szellemet elfojtani törekvő inquisitorok önkényeskedése a legjobban dühöngött. Minden köve egy rémreget beszél ártatlanul bebörtönzöttek kínos szenvedéseitől, egy-egy átkot mormol, a szabadság eltipóira.

Sötét, keskeny folyosók vezetnek a palota alatt, melyeknek egyik oldalán állnak a börtönök, karvastagságú rácsokkal ellátott aolakaikkal. A folyosó egy helyen két részre szakad: egyik kis ajtószzerű nyílásban végződik, mely ma már befalazott a másik pedig tovább folytatódik s felvezet a napvilágra. Amazon vitték s a nyíláson a tengerbe dobtak azokat a foglyokat, kiknek ártatlansága felől megvoltak győződve, de akiknek élete, esetleg működés a »tizek« tanácsának, vagy a szenátoroknak érdekeikbe ütközött: emezen

pedg a politikai bűnösöket vezették a Mark tere s ott lefejezték.

Majd Velence főutcáján, a »Grande canale« on hajóznak végig, melyet mindkét oldalról gyönyörű paloták, Velence hajdani, fénykorának emlékei, szegélyeznek, s melyekben fel lehet találni a gör, római s a renaissance stílt a maguk pompájában és nagyszerűségében, a tejlődésnek legelső fokától kezdve, el a művészi tökéletességig. E palotákból lépcsők vezetnek le a vízbe, hol a gondolák kikötve állottak. Csodálatos, hogy e paloták ma csaknem mind lakatlanok. Lakóik hova lettek, mit hagytak el fényes lakhelyöket. Senki sem tudja megmondani. A hajó gyorsan siklik tova a számtalan hid alatt, melyek a kétpartot egybekötik, melyek közül mind arányaival, mind díszítésével leginkább kitűnik a Riatóhid.

A »Grande canale« partján van a szép-művészetek akadémiájának díszes épülete, melyben felha mozzák a classicus közepkor olasz szellemóriásainak festményei, egy Rafaelnak, egy Tintorettnak, egy Ticiannak hatalmas alkotásai. E festmények legnagyobb részének tárgya a bibliából s a szentek életéből van vevé, mint ami legjobban illik ama kor hangulatához. De azért vannak itt tájképek a romlatlan, dűlő élet megragadó egyszerűségével, olasz szépségek, vállra omló fekete hajjal es szemekkel, melyek gyujtanak, gyilkolnak s a menybe ragadnak, emlékezetes ütközetek.

Zeysig-botrány.

Ritka ügy keltett még nálunk akkora feltűnést, mint a Zeysig-botrány, mely napról-napra posványosabbá lesz. Magának az ügynek tárgyl tényálladéka nem érdekes, bűnügyi szempontból nem tarthat igényt különös méltatásra s a naponta köztudomásra kerülő bűntények sokaságából alig emelkednék ki, ha kulissza titkai a legfokozottabb érdeklődést nem keltenék.

Amikor a közviszonyok egyre kuszáltabbá gomolyódnak, amikor legjobbjaink igyekezete a kibontakozás keresésében meddőnek bizonyult, kinyomatnak idegen földön egy pamflétet, mely a helyzet orvoslását a Habsburg-dinasztia elejtésében találja. Csak korlátolt számú példányban nyomtatták, valószínűleg nem is az volt a célja, hogy szélesebb körökben híveket szerezzen a szerencsétlen korcszülött eszmének, hanem inkább az, hogy szerzőségét másokra tolvá, kompromittáljon. Kompromittálja felé a koalíciót.

Hallottunk mi már felségsértésről, halottunk szenvedélyességüktől elvakított agitátorokról, s tudjuk, hogy a harcz hevében nem mindenki válogatja fegyvereit. Az emberi gyarlóság olykor arra is vetemedik, hogy nekikent a vélt vagy tényleges ellenségnek, kit bemocskol, befeketit, lerántja a sárga földig, de hál' Istennek, a Macchia-velizmus eddig magyar földön még meglehetősen ritka, jelenség volt, ép oly ritka, mint a milyen idegen a neve. Most már ezt is meghonosították.

Szégyenletes és aggasztó jelensége közviszonyainknak.

Nem az érdektelen bűntény izgatja a közvéleményt, hanem azok a titkos rugók, melyekről — a sok híresztelés dacára — nem jutott egyébb nyilvánosságra, mint hogy létezniök kell. Miféle machinációkkal fődik be az igazság istennőjének szemét, erről csak sejtelmünk lehet, de nincsen bizonyosságunk. S ez a bizonytalanság az, a mi megbotránkozott. Hogyan? Hát a zsebmetező, ha hurokra kerül, bűnhődni kény-

kepei, melyek egész nép életére kihatók voltak s forduló pontot képeznek az illető nép történelmében.

A szépművészetek akadémiájának közelében van a Fraru szűz Mária templom, mely egyike Velence legrégebb templomainak s amely különösen két lángeszű olasznak Ticiannak, a festőnek s Canovának a szobrásznak síremlékéről nevezetes. Kifejezésteljes szobrok láthatók itt, melyek gyönyörűen mutatják a renaissance stíll jellemző sajátosságait fejlődésének első idejében. Egyébként itt vannak a doge menyegyzes trónja s a patricziusok és szenátorok ülőhelyei, mely utóbbiak azért érdekesek, mert mindegyiknek támlájára a »Grande canale« egyes palotái vannak apró fakockából kirakva.

Velence egyik legnevezetesebb és legsajátságosabb épülete az arzenál, amelynek két hatalmas termében a hajózásnak s a fegyverkészítésnek egész története van érzékelhetőleg feltüntetve. Végig lehet itt tekinteni a hajóipar fokozatos fejlődésén, pár perc alatt át lehet pillantani azt az óriási teret, mely az egyszerű vitorlás és evezős s a legkomplikáltabb csavar és motoros hajókat egymástól elválasztja. Érdekes tanúbizonyságai e hajók az emberi ész örökös tevékenységének, mely mindig nagyobbra, tökéletesebbre törekszik, mely szolgálatába hajtani s leigázni igyekszik a természetnek reá nézve hasznos erőit. Egy másik teremben a vasipar fejlettségének különböző korszakából fegyverek vannak felhalmozva; látható itt pallos, pánccél, buzogány, a legrégebb kovács puska s a legújabb szerkezetű gyorstüzelő ágyu tarka össze-visszaságban. Vannak itt csaták hevében golyók által átluggatott zászlók, szét-tépett zászló foszlányok, melyek minden

telen, az a nagy ur pedig, aki nem irtózik másnak védő palástja alatt orvul megtámadni a becsületes embereket, a meg nem találhatóság árnyékában sütkérezhet és szabadon járhat-kelhet tisztességes társaságokban? »Mi gazemberek állunk a szavunknak, melyet az ördögnek lekötöttünk« mondja Fiescoban a mór. A nagyuri cselvetőből azonban még a gazemberek becsület szava is hiányzik. Kellemetlen neki, hogy szavának álljon, melyet elővigyázatosan másnak sugalmaz. Előterbe tol egy felfogadott brigantit, minőt az Abruzzókban néhány liráért lehet bérelni, maga meg önelégedett mosolylyal, kezeit dörzsölve, szemléli a hinárjába kerített áldozatok vergődéseit.

Szomorú tünet ez nagyon. A ballépés, a magáról való megfélekedés, a melyért az, a ki elkövette, keservesen és térfiasan vezekel és meglakol, emberi szempontból megbocsátható. A saját számlájára vétkező gonosztevő saját bőrén megis bűnhődik. A gazemberek ez egyenes vonásán is hijján van ez a hitvány a ki ily galád módon akart úszköt dobni a lobbanékony házba — hazánkban.

Micsoda társaság verődik össze ebbe a gyalázatos ügybe! Mifélemezben mutatkoznak azok, akik a nép erkölcséről beszélnek és irnak! Tehetséggel megáldva, miképen igyekeznek hazájukat szolgálalni, miféle példaadással járnak elől, hogy követelhetnék őket azok, kik kerges kezök munkájával keresvén meg mindennapi kenyerüket felbuzdulhatnának jellemükön, eljárásukon. Zeysigék a bozót homályában leselkednek a közérkölcisígre, melyre orozva törnek. Zeysigék a bokrok mögül ijzhatnak a gyanúsítás mérgébe mártott nyilakkal. Zeysigék dévajkodnak, röhögnek, ha elejthetik áldozatukat mely — nem látván a suttyomban sarázdálkodó ellenséget — nem is boshulhatja meg magát. Zeysigék minden és mindenkor diadalmaskodnak, ha sirva, esdekelve is borulna előttük térdre a nemezis, mely hiába követel elégtételt. Zeysigék megrezzendetik a harasztot, hogy mögötte keressék a gyilkos bravót, de mi-

szónál ékebben beszélnek Velence dicsőséges háborúinak, fényes győzelmeinek egész sorozatáról.

Nagy érdekességet kölcsönöz Velenczének Lidó fürdőhely, mely lassanként kezd világhirre emelkedni. A városhoz közel eső kis szigeten épült ez s fekvésénél fogva egyike a legszebb tengeri fürdőknek. Remek fasor vezet a sziget egyik partjától át a másikig, melynek lombjai egymással csaknem egészen összesződvnek s festői boltozatot alkotnak. Előtte a végtelen tenger terül el, fodrozó habjával, melyeken játszva törnek meg a napnak ezüstös sugarai, mögötte pedig a lagunak városa.

Velence mellett lévő s tulajdonképpen ennek kiegészítő részét képező Murano üveggyára szintén méltó a megtekintésre. Csodálattal szemléljük az üvegipar óriási előrehaladottságát s azt a művészi ügyességet, melylyel az egyes darabokat létrehozzák. Nem iparosok azok hanem művészek, kiknek képzettsége a csodálatosabbnál csodálatosabb remekeket ábrázolja meg.

Két napi ott tartózkodás után Velenczéből haza indultunk. Gyönyörű este volt, a tiszta égbolton kinyult csillagmirriardok tetszelegve szemlélték magukat a mozdulatlan tenger tükrében. A fedélzeten felcsendültek a hazától távol, a Szózat és a Hymnus fennséges akkordjai s lelkünk visszazállott ide, a homokbuckás Alföldre, melynek csodálatos szépsége mérhetetlen szeretetet képes ébresztetni a magyar föld iránt még idegenek szívében is. Mi is vágytunk már vissza a délibábos rónára s teljes egészében éreztük a nagy költő szavainak igazságát.

»Messze jártam, másutt is volt jó dolgom, Hej! de szívem csak azt mondja; jobb otthon!«

előtt megcsiphették őket, rég ellillantak, — visszahúzódtak, elbujtak a posványban mely otthonuk, ápoló és eltakaró hazájuk.

Hát ennél csunyább dolog még nem fordult elő nálunk. A laza közrend, a bűnesetek szaporodása eltörpül az ilyen »magasabb« helyről jövő intrikák mellett. Hangosan kell követelni, hogy állítsák pellen-gére azokat a bármily rangu értelmi szerzőket a kik ily oc-mányságra és annak elpalástolására képesek. Hulljon le a lepel erről a semmirevaló kompániáról, hadd lássa őket a világ, hadd adhassanak át a köz-megvetésnek.

Bizunk igazságszolgáltatásunkban hogy épen úgy el fogják venni büntetésüket, mint az a szegény családapa, a ki szűkösegtől gyötörve és éhező gyermekeire gondolván egy-két véka gabonát lep.

H I R E K.

— **Képviselői beszámoló.** *Thaly* László kerületünk orsz. képviselője jövő szombaton Kaposvárra érkezik és vasárnap délelőtt Szentbalázson beszámolót tart.

— **Változások a pénzügyigazgatóság-nál.** *Kedatic* Károly a kaposvári kir. pénzügyigazgató, hason minőségben, Temesvárra helyeztetett s helyába pénzügyigazgatóvá eddigi helyettese *Eckensberger* Károly neveztetett ki. Kinek előléptetésében valóban az érdemnek megjutalmazását látjuk, mert Eckensbergerben itteni hosszú hivatalnokoskodása — majdnem három évtized — alatt a közönség érdekeit mindenkör szem előtt tartó szorgalmas, és képzett tisztviselőt tanultunk megismerni és tisztelni.

— **Áthelyezés.** Hász József igali járásbíróvá történt kinevezése folytán megüresedett kaposvári kir. alügyészi állás áthelyezés útján tölthetett be. Az igazságügyi ügyvezető ugyanis *Schlachte* Jenő marososszigeti kir. alügyészt helyezte át ez állásra.

— **Az iparművészeti kiállítás.** Az augusztus közepe óta nyitva levő és nagy látogatottságnak örvendett iparművészeti kiállítást ma zárják be. Ezt megelőzőleg azonban d. e. 11 órakor *Scholz* Gyula a kiállítás rendező bizottság elnöke beszámoló a kiállítás eredményéről, majd a kintüntetett kiállítók megkapják kitüntetésüket.

— **A kaposvári testgyakorlók köre** tegnap este tartotta első választmányi gyűlését a város ház nagytermében, melyen *Márffy* Emil elnök távollétében *Danilovits* János alelnök elnökölt. A választmány saját kódeléből megválasztotta a tisztikart. Titkárs lett: *Danka* István, pénztárnok: *Dr. Androsits* István, ellenőrök: *Elek* Gyula és *Gyurkovics* Dezső, jegyző: *Horváth* Pál. *Bernáth* János művezető indítványára elhatározatott, hogy a vívás és szabadorna a téli időszakban gyakoroltatik hetenkin 4 napon, este másfél órán át és pedig 2 napon vívás, 2 napon tornázás. A választmány felir a saallá- és közokt. miniszterhez hogy a tornatermet mérsékelt díjért boesással rendelkezésére a főgimnáziumban. — *Danka* indítványára, *Sipos* Géza ideiglenes elnöknek farradozásaiért jzkvi köszönet szavaztatott. Végül elhatározatott, hogy a tornakör elnökét *Márffy* Emilt főrendi kinevezéseért küldöttségileg üdvözlük. A küldöttség tagjai: *Danilovits* János elnöklete alatt *Danka* István, *Sipos* Géza, *Szahó* Árpád, *Dr. Varga* Lajos és *Varga* Lajos.

— **Szüreti mulatság.** »A vasuti dal-kör« a múlt vasárnap delután szüreti mulatságot rendezett a vasuti indóház III. o. várótermében s az állomás kerthelyiségében. A szépen sikerült ünnepély tánczczal volt egybekötve és ügyesen összeállított tréfas körmenettel kezdődött, mely a város főbb utczáin vonult végig.

— **Zeysig-pör.** A hírhedt Zeysig-ügy mind nagyobb hullámokat ver fel. Zigány védőjének letartóztatása s a rendőrségnek flagrns törvénysértése fellázította a közvéleményt. Az ügyvédi kamara is állást foglalt e rendőri tulkapás ellen. Nyilvánosságra jutott végül báró Bánffy Dezsőnek Zigányhoz intézett levele, melyet olybá iparkodott a rendőrség feltüntetni, mintha Bánffyra nézve kompromittáló lenne. A levél nyilvánosságra hozott szövegéből azonban éppen ennek ellenkezője tűnt ki. Most pedig egy Baneth-féle levél foglalkoztatja a vizsgáló bíróságot s kelti fel a közfigyelmet, mely állítólag apokrif. Az ügy számai egyre kuszálódnak s a nyilatkozatok és sajtópererek gomba módon nőnek ki az ügy anyagából. Eddig nem kevesebb mint 40 sajtó pernek adott lételt.

— **Az októberi esküdtszék.** A f. évi október 2-án kezdődő esküdtszék ülésszakra következő az esküdtszék névsora: Birák: Kisfaludy Ákos mint elnök. Dr. Horvay Sándor, Labek Kálmán, Dohman Miklós mint szavazó bírák. Kisorsolt rendes esküdtek: Nagy János földmives Simonfa, Hónig Ferencz kereskedő Kaposvár, Batyák Aladár Mozsgó, Nagy Péter földmives Toponár, Rác Imre főgépész Fonó, Bogárné Ferencz földmives Baté, Otcoska Béla jószág kormányzó Somogyvár, Rádi Sándor földmives Jád, Nádasz Elek földbirtokos Nemeske, Tarnai Antal szücs Szigetvár, Balog Benedek földbirtokos Gy.-Mellék, Takacs Imre földmives Kaposkeresztúr, Illés Antal földbirtokos Zsibót, Löwensohn Gyula bérlo Somodor, Dr. Berzsenyi Gerő ügyvéd Lengyeltóti, gróf Somssich Adolf földbirtokos Kivadar, Babocsay Sándor gazdatiszt Orczi, Csepely József földmives Kaposmérő, Darnay Béla kereskedő Kaposvár, Haaraszt Béla számvévo Tarnócza, Biró Ákos bizt. tisztviselő Kaposvár, Sente Gyula földbirtokos Gy.-Mellék, Kapinya Imre földmives N.-Berkli, Szabó Gyula gőzmozgató Toponár, Dobos György gőzmozgató Patcza, Dr. Holló László ügyvéd Kaposvár, Németh Pál gazdatiszt Kaposkeresztúr, Hirsch Ferencz ezetes Kaposvár, Szücs János földmives Szill, Hajas József felső földmives Kaposmérő. Potesküdték: Vilingsdorfer Gyula földbirtokos, Vimmer Ede mézáró, Sámik János földmives, Dr. Gulyás Aladár ügyvéd, Riba János földmives, Pál János kovács, Gingli Ferencz lábos Helischauer ny. főmérnök, Kertész Béla kereskedő, Dr. Berger Samu ügyvéd.

— **Szerencsétlenség a cukorgyárban.** A mezőgazdasági részvenytársaság cukorgyárában egyik fűtő Tomasits József egy kazán vizállás mutatójának gözzel való kifűvátása közben a hirtelen szétrepedt vizállásmutató arcába csapódott üvegszilánkjától oly súlyosan megsérült, hogy balszemet valószerűleg elveszté. A kórházba szállított.

— **Szigetvári-utcai csendélet.** Biczó István vasuti fékező és Németh Imre nap-számos együtt mulattak a Szigetvári-utczában levő Spitzer-féle korcsmában. Ugy éjjeli 11 óra tájon illuminált állapotban hazafelé indultak s vig énekszóval mentek a Szigetvári-utczán Mikv pedig Márton István háza elé értek, Biczó István megverte az ablakot, mint má nem egyszer megtette. Mire Márton kijött, dorgálni kezdte Biczót, ki erre bement az udvarba s a kapu támasztására szolgáló nagy darab fát felkapta, és azzal hadonázva utána ment Mártonnak, hogy megüsse. De Márton sem volt rest egy 2 méter hosszú lécczel kapott fel és hogy Biczót tavoltartsa, a lécczel feléje lőkött, a lőkés Biczó arczat a szeme alatt találta, úgyhogy annak következtében elesett s társa Németh Imre vezette haza a lakására. Márton magánlaksértésért és csendhaborításért, Biczó pedig testi sérülésért tett feljelentést.

— **Előfizetési felhívás.** Mindenki olvassa a Polgár politikai napilapot. Főszere-

kesztő dr. Vázsonyi Vilmos orsz. képviselő, ki publicisztikai működését kizárólag e lapnak szenteli. A Polgár megjelenik minden nap reggel, vasárnap és ünnepnap után is, rendkívül bő és gazdag tartalommal. A Polgár programja a demokrácia, a radikális szabadelvűség, a szociális igazság. Hangja szabad és nyílt. A Polgár a legolcsóbb, igazi radikális, szókimondó irodalmi színvonalon álló, tartalmas ujság. Főszerkesztője dr. Vázsonyi Vilmos köré a publicisztika és a szépirodalom jelesei sorakoznak. Cikkeit, írásait Vázsonyi Vilmoson kívül ifj. Ábrányi Kornél, Benedek János orsz. képviselő, Bródy Sándor, Csergő Hugó, (felelős szerkesztő) Kadosa Marcell, Krudy Gyula, Lux Terka, Nagy Endre, Palotai Hugó, Szász Zoltán, Tury Zoltán írják. A tárcza rovatban egyébként hazai íróink legjobb elbeszélései mellett nap-nap után egy-egy kitünő külföldi novellát talál az olvasó. Ily gazdag, ily tarka és kimerítő tartalma mellett is a Polgár negyedévre csak 4 korona. Kapható mindenütt az összes újságelárúsító helyeken. Egyes szám ára 2 kr. (4 f.) A Polgár külön meglepő kedvességgel is szolgál az idén előfizetőinek, amennyiben karácsonyra gyönyörű kiállítású Naptárral ajándékozza meg őket. A Polgár naptára 250—300 oldalon, művészi kiállításban, számos művészi képpel, legjobb íróink elbeszéléseivel, költeményeivel és karcolataival fog megjelenni. Benne lesz ez év története is képen írásban, zsonkivül számos hasznos, oktató orvosi; jogi stb. tanácsadó cikk, úgy hogy e naptár szinte nélkülözhetetlen szükségét fog betölteni a polgári családokban. A Polgár naptárát megkapja minden előfizetője. A Polgár előfizetési árai, melyek ellenében a lapot a hához szállítják: Egész évre 16, félévre 8, negyedévre 4, egy hóra 1 korona 40 fillér. Kiadóhivatal, Budapest, VII. ker., Eötvös-utca 37. 1905. november 1-től pedig VI., Nagymező-utca 12.

— **Egy lapnak szenzációs ujtása.** Az utóbbi időben nagy világlapok mindinkább meghonosítják azt az ujtást, hogy az eseményük történetük pillanatában fényképekben megörökítik és olvasóiknak bemutatják. Ezen világlapokkal a Magyar Hirlap, független politikai napilap nemcsak lépést tartott, de sőt messze felülmulta őket amennyiben nap-nap után remek fényképekben mutatja be a napi eseményeket és azok szereplőit és egyébként is folyton eleven, friss és bő tartalommal jelenik meg. A Magyar Hirlap Budapestn este jelenik meg és kora reggel odaérkezik minden vidéki városba. Előfizetési ára havonként 2 korona 40 fillér, negyedévenként 7 korona. Ezen előfizetési árért az előfizetők hához szállítva kapják a lapot, ezenfelül havonként egy kötet elsérangu írótól származó regényt és karácsonyra egy pazar kiállítású díszalbumot ad ingyen a lapkiadó. Mutatványszámot bárkinek küld, ha ebbeli kívánságát a kiadóhivatallal, Budapest, V., Henvéd-utca 10., tudatja.

— **Szüret.** Mikor az ország bortermő vidékein véget ér a szüretelés, akkor veszi kezdetét a naptár szüret. S itt minden évben jó termés ígérkezik. Bármily nagy legyen azonban a piacra kerülő naptárak száma és különfélesége, magasan emelkedik valamennyi fölé a Pesti Hirlap nagy képes naptár, mely immár 16-ik éve jelenik meg a Pesti Hirlap olvasóinak szívesen látott karácsonyi ajándéka gyanánt. Hogy ajándék annál népszerűbb, mint a kiadóhivatali velünk közli, a jövő évi naptár, melyet a Pesti Hirlap minden előfizetője karácsony előtti héten kap kézhez, 24 oldalas aktális képen s a szokott gazdag szépirodalmi tartalommal kívül, több közhasznú és ismeretterjesztő rovatval lesz gazdagabb, hogy egész éven át még több hasznát vehesse a közönség. A Pesti Hirlap hazánk legkedveltebb legelterjedtebb napilapja, mely egyenlő ár mellett (egy hóra 2 korona 40 fillér, 3 hóra 7 korona) sokkal többet nyújt, mint más napilapok, mert napról-napra nagyobb terjedelemben jelenik meg s aki rá előfizet, a leggazdagabb tartalommal s kiválóan praktikus Divat-Salon című divatlapot kedvezményes áron kapja, negyedévre 2

koronáért, úgy hogy a Pesti Hirlap és Divat-Salonnal együtt negyed évre 9 koronáért rendelhető meg a kiadóhivatallal: Budapest, V., Váci körnt 78. Önnét mutatványszámokat is lehet kérni.

Kronika a hétről.

— Fővárosi levél. —

A parlamentet megnyitották, hogy aztán újra elnapolják. Sokan sokat várták szeptember 15-étől és ez a szenzáció — nem történt semmi. A szociálisták felvonultak az országház elé s impozáns számuk daczára nem akadt köztük csend- és rendbontó. A munkások ezrei éltették az általános titkos választói jogot, azután elvonultak.

Annál nagyobb kavargást idéz elő a Zeysig-féle röpirat. Mindennap más és más nevek kerülnek felszínre, újabb és újabb letartóztatások történnek. Előállítanak és kihallgatnak olyanokat, kik a nem létező német professzor nevet kimondani se tudják. Aztán megindul a nyilatkozatok tömkelege, lepecskondiázzák, agyonnyilatkozzák egymást az emberek. Majd egy csomó sajtóper indítanak egymás ellen a nyilatkozók és ellennyilatkozók. A rengeteg besúgás, letartóztatás, kihallgatás, nyilatkozat, sajtópör végeredménye, hogy a Zeysig botrány főhőse elvesz — a sok baba között.

Nem boldog-e a magyar, illetve a székesfőváros? Vendégül látott néhány száz külföldit. Budapesten három nemzetközi kongresszus folyt le gyors egymásutánban. Volt Duna-ünnepély, sétakocsizás, diszhajózás, banket, minden, mi szem-szájnak ingere.

Eluszott szép pár ezrese a vendéglátó fővárosnak. Se baj! Volt helyette idegen forgalom.

Hogy közben a polgárság sir, jajgat, panaszkodik a hus drágaság miatt — mellesleg. A mézáróknak is kell élni, illetve jobb módokra is van szükség egy világvárosnak. Egyébként a hatóság nem egészen mostohán bán el a szegény néppel. Jön a lóvágóhid! Lesz lóhuskimérés a rogyásig, ha tudniillik elegendő gebe kerül levágásra. Ezzel egyidejűleg aztán szoros kapcsolat létesül a löverseny intézmény és a közéletmezés között. Jövőben ha versenytéren futam közben nyakát szegi egy-egy ló mely a nép kegyét bírja, nem lesz oly egetverő ordítás, bömbölés, szitkozódás, hogy oda veszett a megtett pénz. Hideg nyugalommal fogadják a sors eme csapását, mert másnap már a letört paripa, a husmészárszékben fog karmonadni gyanánt eladatni. Szóval, a mit elvesztenek a vánion megkapják a réven.

A színházak előadásai bizonyítják hogy még az ősz legelején vagyunk. Felmelegített darabok, roosz premierek, kongó házak. Csak egy helyütt nem ismernek se időjárást, se évszakot. A király színházban még mindig, helyesebben már újból a János vitéz járja. Egy darab, mely túlélt valamennyi paródiáját, egy darab, melyet elcsépelni képtelenség, egy darab, mely túlhaladta már a 250-ik előadást, valóban nagyjelentőségű színházi esemény Budapesten. Csinálja ezt utána az eljövendő — kormányelnök.

Négus.

KÜLFÖLD.

— **Fegyverszünet a tegeren.** E hó 16-án a Korailo-öbölben Jesszen orosz és Sumamidra japán tengernagy egymással értekezett, hogy a tengerre vonatkozó fegyverszünet feltételeit kidolgozzák. Jesszen és Sumamidra hajórajta két-két cirkalohajóból és két-két torpedó naszádból állott. Az öt óra hosszáig tartott értekezleten megállá-

pították a két fel közötti határvonalat és elhatározták a hadicsempészárak kizárását.

— **A békeszerződések kicserélése.** Biztosra veszik, hogy az orosz-japán békeszerződés ratifikációit Washingtonban fogják kicserélni, még pedig mindjárt azután, hogy a két uralkodó a szerződéseket ratifikálja. Valószínű, hogy a szerződéseket Roosevelttel tiszteletére a Fehér Házban nyújtják át egymásnak a követek, de ez nem végleges.

— **Orosz belzavarok.** Hírlik, hogy a hadügyminiszteriumban jelenleg általános mozgósításra tesznek előkészületeket, mert csak így lehet a belső zavarokat leküzdeni. Egyelőre 225000 emberből álló tartaléksereg szerveznek, melynek legnagyobb részét a péter-vári és moszkvai katonai kerületekből veszik.

— **Vérbozú az összeesküvők ellen.** Szerbiában, Belgrádban az a hír terjedt el, hogy Nisben meggyilkoltak egy tisztet, a ki belgrádi királygyilkosság alkalmával Paulovics Milán hadügyminisztert megölte. Az összeesküvő tisztet állítólag ma reggel halva találták a szobájában s a halott mellére papíroslap volt tűzve s rajta nagy egyes szám. A papíroslapon levő egyes szám azt jelenti, hogy a meggyilkolt tiszt az első, akinek halálával a királygyilkosságot megboszulják. A nisi gyilkosság okozott annál inkább óriási izgatottságot okozott annál inkább, mert a gyilkosság azt jelentené, hogy Szerbiában összeesküvést szöttek a királygyilkos tiszték ellen. A hír azonban még megerősítésre szorul.

— **A svéd birodalmi gyűlés egybehívása.** A lapok értesülése szerint a birodalmi gyűlést október 10-ére egybehívják. Egyidejűleg a norvég storting őszi ülésébe is megnyílik. Mindkét kamara azonnal megkezdendé a karlstadi értekezlet eredményeire vonatkozó tárgyalást.

Közgazdaság.

Kisember — szegényember.

A szegénység nem zárja ki azt, hogy a mostoha életrend s viszonyok közt élő ember ne legyen legalább is ép oly derék, jellemes és hasznos tagja a társadalomnak, mint a milliókkal rendelkező bankár, földbirtokos, sőt azt sem zárják ki, hogy a kis egzisztencia ne legyen lángész, a ki hatalmas tehetségével nagy szolgáltatásokat tudna tenni az emberiség közös ügyének, a haladásnak és tökéletesedésnek, a mely felé örökös utban van és feltartóztatlanul megyen a mindenség valamennyi paránya.

Nem érdektelen annak a fejtegetése, hogy a polgároknak az állam beavatkozására szoruló jogviszonyai berendezésénél jelenleg mennyiben uralkodik a jogegyenlőség s mi volna a tendencia arra nézve, hogy az e téren uralkodó viszáltságok eltűnjenek vagy kevesbedjenek?

Ismeretes dolog, hogy az életviszonyok mai mozgalmas és fejlődő állapotában a törvények, rendeletek és egyéb szabályok oly számosak és bonyolultak, hogy azokban a szakember is nehezen igazodik el. Éppen azért megbecsülhetetlen a hivatalos egyének abbéli szolgálata, amelyet ezek a közönség, a felek érdekeinek megvédésében a hatóságok előtt gyakorolnak. Mert nincs a bírói függetlenség és pártatlanság, a mely mindkét fél érdekét egyaránt megóvná, különösen a jogviták folyamán s így rendszeresen a járatanabb a kevésbé közlékeny természetű, legtöbbször tehát a gyengébb fél huzza a rövidebbet. A jogegyenlőség szempontjából szükséges tehát, hogy a szakszerű jogvédelem minden ügyben, minden egyénre egyaránt kiterjesztessék. Ennek lehetőségét elvben ugyan minden jogállam — hazánk törvényhozása is — elismeri, de a gyakorlatban alkalmazását a jogügyek nagy csoportjára, éppen a legkisebb ügyekre és a jogkereső egyének jelentékeny részére éppen a legszegényebbre nézve meg-

nehezíti, sőt legtöbbször lehetetlenné teszi a szakszerű jogvédelem drágasága.

Hogy tehát maga az elv ne legyen pusztán szó, a melyet rutul kikaczag az élet, a szakszerű jogvédelmet mindenkire s minden ügyre nézve hozzáférhetővé kell tenni. A ki tudja azt, hogy a szegényembernek néha pár garasnyi követelése reá nézve ép oly fontos, mint a gazdagok százakra vagy ezrekre menő peres vagyona; a ki tapasztalta mennyi hereze hurczával, költséggel idővesztéssel jár a munkaidejét mulasztó emberről a perlekedés: az belátja nézetünk helyességét.

A szegényvédők rendszere, melyet törvényünk elfogadott nem elégíthet ki minket, mert egyrészt nagyon sok és megalázó formassággal jár, másrészt pedig csak a teljesen vagyontalanokra terjed ki. Aztán meg, ha rányarodik is a kispolgár erre a keserves utra, cseberből-vederbe esett, mert idejét a bíróságok helyett a közégi előjárásoknál kell elvesztegetnie, ahol jól össze is szidják, hogy mondjuk husz különféle, egy-két követelése miatt husz hivatalos bizonyítványt kell kiállítatniok. Ez a módja tehát a szakszerű jogegyenlőségnek nem felel meg a jogegyenlőség követelményeinek. Czélzzerűbb módja volna az ingyenes jogvédelem szerepe állami alapon úgy, hogy azt bárki igénybe vehesse. Másik módja az ingyenes jogvédelem rendezésének a társulás vagy szövetezés. Ha alkalmas a társulás az élet majdnem minden viszonyában, ha páratlan sikereket vezet a gazdasági élet minden terén, miért volna rossz és hátrányos gazdasági munkánk eredményének és jövedelmünknek megóvásában, biztosításában és megvédésében.

— **III. osztály a gyorsvonaton.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület felterjesztést intézett a kereskedelmi ügyvezetőhöz, melyben az államvasutak gyorsvonatain a III. osztályú kocsik forgalmának életbeléptetését kéri. A felterjesztés rámutat arra, hogy a mai rendszer mellett a gyorsvonati utazás lényegesen meg van drágítva és megnehezítve, ami közgazdasági szempontból hátrányos, azonfelül a vasuti forgalom érdekeinek sem felel meg, mert a harmadik osztályú kocsik hiánya folytán a gyorsvonatok nemcsak általában, de a személyvonatokhoz arányítva is igen kevésbé vonzóak az utazók számára. A gyorsvonatok vonatásával járó költségekkel aránytalanul csekély jövedelem áll szemben. A felterjesztés hivatkozik a külföldi példákra, mint Ausztria, Pórosország, Bajorország, Svajc példákra, ahol a gyorsvonatok III. osztályú kocsikkal is közlekednek s ahol a gyorsvonatok nagyobb jövedelmezősége részben éppen ennek a körülménynek tulajdonítható. A III. osztályú kocsik forgalma tehát nemcsak hogy általános köz-

gazdasági szempontból előnyös, hanem a vasut jövedelmezőségére is csak kedvező befolyással bír.

— **Gazdagylés Pécssett.** A Baranyamegyei Gazdasági egyesület gazdagylést rendez e hónap 30-án Pécssett, mely alkalommal a szervezetek szervezésének részletkérdéseit vitatják meg.

Felelős szerkesztő: Dr. Rusa Ernő.

Laptulajdonosok és kiadók:

Szalay Károly és Dr. Rusa Ernő.

Hirdetés.

Öt hónapos him és nőstény

FOX-TERIER

— kitűnő patkányirtók —

Kaposvárrott eladók.

Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

— — — — —

Vidéki gőzerőre berendezett likörgyár tekintélyes és bevezetett

HELYI ÜGYNÖKÖT

keres

Kaposvár és környékre m gas jutalék mellett.

Ajánlatokat „Bevezetett” jelíggel

kiadóhivatal továbbit.

Miért nem kér mutatványszámot?

Ha színmagyar, független politikának és szókimondó állásfoglalásnak híve,

Ha korán reggel akarja ujságját megkapni,

H félnappal korábban akarja olvasni azt, a mi az előző napon történt,

Ha a világ összes eseményeiről gyorsan akar értesülést kapni,

H már reggel akarja olvasni az előző napi egész országgyűlést,

Ha gyönyörű fényképekben akarja látni a fontosabb eseményeket,

Ha a közgazdaságról teljesen tiszta képet akar látni és a teljes áru és értéktőzsdei tudósítást,

Ha ingyen és bérmentve akar kapni egy teljes regénykönyvtárt s karácsonyra egy bő tartalmú diszalbumot

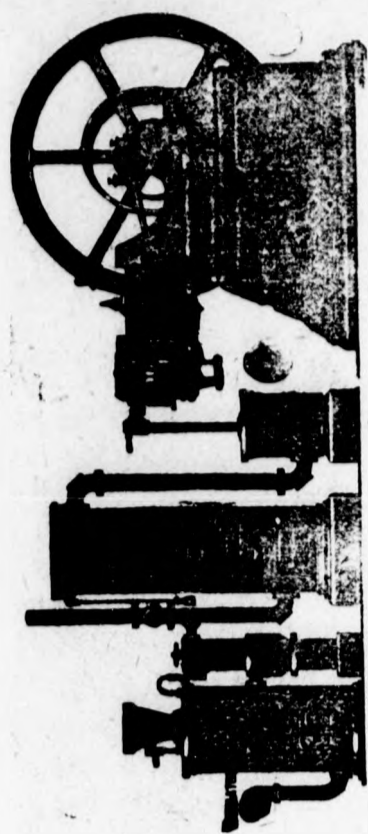
akkor fizessen elő október 1-én a

MAGYAR HÍRLAP

czimű független napilapra.

Előfizetési árai: Havonként kor. 2.40 | Félévenként kor. 14. —
Negyedévenként 7.— | Evenként 28.—

Ha ingyen akar mutatványszámhoz jutni, úgy forduljon a kiadóhivatalhoz Budapest, V. ker. Honvéd-utca 10. sz.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorok és vasúti motorok.
Benzin- és petróleum-motorok és loco-robottok, szecskó-motorok és
2-3 fill. üzemköltséggel. — Kézzel vezérelhető és árammal
érintéses és árammal vezérelhető.

HIRDETFESEK

FELVETETNEK

A KIADÓHIVATALBAN.

Iszákosság nincs

==== többé! ====

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a COZAPORból. Kávé, tea, étel vagy szeszes itálban egyformán adható az ivóindta nélkül.

A COZAPOR többet ér mint a világ minden szőbe, széde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszeit. A COZA oly csendes és biztosan hat, hogy azt n feleség, testvér avagy gyermekek egyaránt beadhatja a ivónak tudta nélkül és az ilz lető mégcsak nem is sejtji okozza javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer lértit a szégyen és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tomérdek fiatal embert a jó utra és szerencséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cozador tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják egy próba adagot és egy köszönő irással telt köpvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezeskedünk, hogy az egészségére teljeses ártalmatlan.

Igyen próba 416 sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.
(Mevalekre 25 fill. levelező lapok 10 fill. bérmentesítendők.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 416.)

62, Chancery Lane,

London, Anglia.

Könyvnyomdai

==== munkákat

jutányosan készít

Kéthelyi L. és Társa
KAPOSVÁROTT.

Kiadó boltok és lakás.

A Fő-utca és a János-utca sarkán levő

h á z b a n

GY SAROK BOLT két (János- és fő-utcai) bejárással

==== egy bolt fő-utcai bejárással, ====

lakással és mellék helyiségekkel

november lére kiadó.

Bővebb értesítést e lap kiadóhivatala ad.

3 uj tejfőző gép,
1 finom vadász fegyver
2 használt varrógép
és egy gramophon
olesőn eladó.

Ingyen kapja
minden
menyasszony és vőlegény

1905. márczius hó 15-től az

Eljegyzési Hiradót

mint mátkasági emléklapot.

Tudósítók kerestetnek.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.
Budapest VII., Allmásky-u. 6.

+ **Soványtság.** **+**

Az egyedüli eredménytől kísért szer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáppora. Soványak tartós, szép testi idomokat nyernek.

Hölgyek remek keblet. 6 hét alatt 20
= kiló gyaradásaért jótállás. =

Vérszegénység, sápkór, idegesség és gyomorbetegségnek nélkülözhetetlen szer.

Kittüntetve: Chicagó, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból.

Dobozonkint 1 frt. 10 kr. =

Használati utasítással.

Főraktár: **Z E I S L E R M Ó R V.**

Budapest, VI. Podmaniczky-utca 61. II. 20.

A z i p a r c s o d á j a

csak 7 koronáért készítik mérték után remek szabású divatos, **férfi nadrágot** egy csódból származó nagyon finom és tartós fekete, sötétkék, szürke vagy barna posztóból. Mértéknek elegendő a nadrág belső hossza és hasbőség.

= L I G H T M A N N S. =
szabómesternél,

Budapest, Rottenbiller-utca 4/b. Félémelet.

Vidéki rendelések pontosan eszközöltenek utánvétellel.

2 nadrág rendelésnél bérmentve.

Minták a nagy költség miatt nem küldetnek.

Schicht-szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappant)

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Ment mindennemű káros alkatrészeketől.

Mindenütt kapható.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan »Schicht» névvel és a »szarvas» vagy a kulcs védjeggyel legyen ellátva.

J O R G Ó J A N Ó S Ó R Á S,
gyári raktár: Wien III/4, Rennweg Nr. 75/b

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzéket ingyen és bérmentve megkaphassa, csekő bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavitó műhely

Mindennemű zsebórába új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok.

Kivonat a nagy árjegyzékből:

7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapázó óra, nikkeltlemezben 36 óráig jár	frt. 2-30	és feljebb
8039 sz. valódi ezüst páncél-lánc 15 gr.	> 1.-	
7858 sz. ezüst remontoir, dupla fedeltű	> 5.-	
7889 sz. inga óra ütőművel, 2 súlylyal, 130 cz. magas	> 11.50	
7929 sz. jó ébresztő óra	> 1-20	

Szíveskedjék nevemre és házsámomra 75/b. pontosan figyelni.

Répati **gyógysavanyuviz**

hazánk legszensavdusabb vize, mely rendkívül szerencsés vegyi összetételénél, páratlanul gondos kezelésénél fogva nemcsak a hazai, de a legnevesebb külföldi vizekkel u. m.: Giesshübl, Selters, Krondorff stb. vizekkel bátran felveszi a versenyt. A **gyomor-, vese-, hólyag- és epekő-bajoknál**, továbbá a **légzőszervek** megbetegedéseinél több orvostanár által rendkívüli eredménnyel alkalmaztatik.

Elsőrangú élvezeti-asztali víz!

Főraktár:

Hönig és Weinberger

czegnél

KAPOSVÁROTT.

**HUSIPARI ÉS ALLEAF
ORGANUMI ÉVKÖNYV.**

Az egyes napokra eső vásárok pontos jegyzékével **ingyen és bérmentve** meg minden **mészáros, állatkereskedő, nyersbőrkereskedő, zsiradék és csontkereskedő** címére, aki legalább fél

évre előfizet a

Mészárosok és Hentesek Lapjára.

Előfizetés félévre 6 kor. — Kiadóhivatal: Budapest, IX. Ferencz körút 13.